

οδοιποροῦντες τὴν μεταχειρίζονται, καὶ οἱ στρατιῶται ἐν στρατείᾳ, καὶ οἱ χρυσωρύνται τῆς Καλιφορνίας· ἀλλὰ καὶ πολλὰ νομαδικὰ φύλα καὶ πολλοὶ ἀπολίτιστοι λαοὶ ὑπὸ σκηνὴν διάγουσι τὸν βίον.

Εἰς τὴν βόρειον ἐσχατιὰν τῆς Εὐρώπης κατοικεῖ ἡ Λαπωνικὴ φυλὴ. Σοφὸς τις καθηγητῆς, ὁ κ. Νίλσον, ἀπέδειξε διὰ πολυμύχθων ἔρευνῶν ὅτι οἱ Λάπωνες κατεῖχον ἄλλοτε τὰς μεσημβρινὰς τῆς Σουηδίας ἐπαρχίας, ὁπόθεν φυλὴ ἄλλη, ἰσχυροτέρα καὶ εὐφροστερα, ἐξεδιώξεν αὐτούς, καὶ τοὺς ὥθησε μέχρι τῆς σκοτεινῆς καὶ κατεψυγμένης χώρας, ἥτις ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Βοθνικοῦ κόλπου μέχρι τῆς παγωμένης θαλάσσης.

Διὰ τὴν μεγάλην Λαπωνικὴν οἰκογένειαν ὁ τάρανδος εἶνε ὅ,τι διὰ τοὺς Γουαρανοὺς ὁ φοινίξ, διὰ πολλοὺς τῆς ᾽Αρκτικής λαοὺς τὸ ἀρτόδενδρον, διὰ τοὺς Ἰνδοὺς τοὺς κατοικοῦντας τῆς δυτικῆς ᾽Αμερικῆς τὰς πεδιάδας ὁ ἄγριος ταῦρος (βουβάλι), διὰ τοὺς Γροενλανδοὺς ἡ φώκη. Ὁ τάρανδος παρέχει εἰς τοὺς Λάπωνας τὴν καθημερινὴν τροφήν· γάλα, ὕπερ ἀναμιγνύουσι μετὰ τινων ἀγρίων καρπῶν καὶ κατασκευάζουσι ἐξ αὐτοῦ βούτυρον, κρέας, ἐξ οὗ μέρος μὲν τρώγουσι, μέρος δὲ ἀνταλλάσσουσι ἀντὶ ἄλλων χρειδῶν πραγμάτων, δέρματα, ἐξ ὧν ἐνδύονται. Ἀλλὰ καὶ ῥάμματα κατασκευάζουσι ἐκ τῶν μύων καὶ τῶν νεύρων τοῦ τάρανδου, καὶ σκεῦη διάφορα ἐκ τῶν κεράτων αὐτοῦ. Τὸ θέρος, τὸ ἀγαθὸν τοῦτο ζῶον φέρει τοὺς πασσάλους τῆς σκηνῆς, τὸν χειμῶνα, σύρει ἐπὶ τῆς χιόνος τὸ ἔλκηθρον.

Παρητήρησαν δὲ οἱ γλωσσολογοῦντες ὅτι ἐνῶ ἡ διάλεκτος, ἣν ὀμιλοῦσιν οἱ Λάπωνες, δὲν ἔχει οὐδεμίαν λέξιν ἐπιστημονικὴν, οὐδεμίαν ἔκφρασιν ἀφρημένης ἐννοίας, οὐδένα ὄρον δηλοῦντα τὴν ἡδονὴν ἢ τὴν πολυτέλειαν, ἀπ' ἐναντίας καὶ τὸ ἐλάχιστον μόριον τοῦ ἀγαπητοῦ τάρανδου ἔχει χωριστὴν ἐν αὐτῇ ὄνομασίαν.

Τὸ παντοτεινὸν μέλημα τῶν Λαπῶνων εἶνε τὰ ποιμνιάτων, οἱ τάρανδοί των, τοὺς ὁποίους ὡς νομάδες περιάγουσιν ἵνα βοσκήσωσιν. Ἀλλὰ ἡ μόνη νομῆ, ἣν τὰ ταλαίπωρα ζῶα εὐρίσκουσιν εἰς τὴν ἄκαρπον ἐκείνην χώραν, εἶνε ὁ λειχὴν, ἀραιῶς φυόμενος ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς· τάχιστα δὲ τὸν ἐξαντλοῦσι. Ἄγει δὲ τοὺς τάρανδους τοῦ ὁ Λάπων ἀπὸ βοσκῆς εἰς βοσκὴν, καὶ συχνὰ ὀδοιπορεῖ τὴν νύκτα ἵνα βοσκήσωσιν ἐκεῖνοι τὴν ἡμέραν. Ἐλεεῖναι ὀδοιπορίαὶ ὑπὸ θαρῶν καὶ ὀλοσκοτέινον οὐρανὸν καὶ ἐν χώρᾳ ξηρᾷ καὶ ἀγῶνῳ, ἐν ἧ 30 ἢ 40 βαθμῶν εἶνε τὸ ψῦχος τὸν χειμῶνα, καὶ ὑπὸ παντοίων ζωῶν καταμαστίζεται τὸ θέρος ὁ ὀδοιπόρος! Καὶ καταφύγιον ἄλλο οὐδὲν, εἰμὴ ἡ μονήρης σκηνή, ἣν ἀπαρ-

τίζουν οὐλοὶ πάσσαλοι ἐμπηγμένοι εἰς τὴν γῆν καὶ χονδρά τινα ῥάκη ἢ τάρανδων δέρματα.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σενοῦ, τοῦ πενιχροῦ ἐκείνου περιβόλου, εἶνε ἡ ἔστια, ἔνθα ἀνάπτουσι δέσμας χλωρῶν θάμνων ἀναδιδούσας καπνὸν πυκνὸν, ναυτιώδη, πνιγηρὸν. Καὶ ἐκεῖ, ἐν ᾧ ἡ γυνὴ παρασκευάζει τὴν καθημερινὴν τροφήν ἢ ἐπιμελεῖται τὰ τέκνα τῆς, ὁ Λάπων ὑποκαθέζεται χαμαὶ, ἀκίνητος, σιγηλὸς, ἀπαθὴς τὴν ὕψιν καὶ ἔχων χωμένας τὰς χεῖρας εἰς τὰς εὐρείας χεῖρας τοῦ ἱματίου του.

Ταλαίπωροι Λάπωνες! Τοὺς εἶδον μετὰ μελαγχολικῆς καὶ συμπαθητικῆς συγκινήσεως ἐν τοῖς μόχθοις τῆς ἐργασίας των. Πόσῃν ἠθάνοντο χαρὰν ἅμα τις τοῖς εἶδιδε ὀλίγην ῥάκην ἢ ὀλίγον καπνὸν, ἐκεῖνοι, οὐς συνήθως κατέχει λυπηρὰ ῥαθυμία καὶ πρᾶος εἰς τὴν τύχην ὑποταγή. Τοὺς εἶδον. Θέλουσιν ἐκλείψει ἴσως ποτὲ πάντες ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Ἦδη πολὺ ὀλιγόστευσαν καὶ βαθμηδὸν ὀλιγοστεύουσιν, ὡς δύναται τις νὰ προῖδῃ τὸν χρόνον, ὅτε ἡ ἄλλοτε ποτε πολυάριθμος αὐτῆ φυλὴ δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον.

^{Ἐπειτα τὸ εἶδος.}

XAVIER MARMIER.

Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἡ ὁ ἀπρίλιος εἶναι ὁ μῆν, καθ' ὃν οἱ Χριστιανοὶ ἑορτάζουσι τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, ὡς οἱ Ἑθνικοὶ τὴν ἀνάστασιν τῆς φύσεως. Ὡς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐστάλη ποτὲ ἐκ τῆς αὐλῆς τοῦ Ἄννα εἰς τὴν τοῦ Καϊάφα, οὕτω, κατὰ μίμησιν τῆς ματαίας ἐκείνης πορείας καὶ ἀποστολῆς, ἀσεβῆς συνήθεια ἀνέκαθεν ἐπεκράτησε νὰ στέλλωνται οἱ εὐαπάτητοι «εἰς τὴν πρώτην ἀπριλίου.» Σημειωτέον ὅμως ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἔθιμον ἦτο ἐν χρήσει πολὺν χρόνον πρὸ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Περὶ τὰ τέλη μαρτίου ἑορτάζουσι οἱ Ἰνδοὶ ἑορτὴν, Χουλι καλουμένην, καθ' ἣν οἱ ἠλίθιοι ἐπὶ παντοίαις προφάσεσι στέλλονται τῆδε ἀκείσε ὅπως ἐκτελέσωσι παραγγελίας ἀσκόπου. Παρομοίαν ἑορτὴν εἶχον τὸ πάλοι οἱ Ἰσραηλῖται καὶ οἱ Ἕλληνας (ἀποδιδρασκίνδα), ἥτις διεδόθη ἔπειτα ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης. Τὸν ἀπατῶμενον καλεῖ ὁ Ἄγγλος «μωρὸν τοῦ ἀπριλίου» (an April fool), τὴν δὲ πρωτομηνίαν «ἡμέραν τῶν μωρῶν» (fool's day.) Οἱ Γάλλοι τὴν καλοῦσι «poisson d'Avril»· ἐρωτῶμενοι δὲ περὶ τῆς ἐπωνυμίας, λέγουσι «οἱ ἰχθύες, οἱ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς μεγάλης ἐβδομάδος περισσεύοντες, εἶναι τὸ σύμβολον τῆς μωρίας!» Ἀλλ' οὐδεμία ὑφίσταται ἀμφιβολία ὅτι καὶ τὸ γαλλικὸν ἔθιμον προέκυψε κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐκ τῆς διὰ προσωπίδοφόρων παραστάσεως τῶν παθῶν τοῦ Χριστοῦ («la passion d'Avril», ὁπόθεν οἱ ἀμαθεῖς διαστρέψαντες ἔπειτα τὴν φράσιν εἶπαν «poisson d'Avril.»

Ἡ πρώτη ἀπριλίου ἐπρωταγωνίστησεν ἄλ-
λοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ὁ
βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Λουδοβίκος κατὰ προ-
τροπὴν τοῦ ὑπουργοῦ του, ἐπιχειρήσας νὰ προ-
σαρτήσῃ τὴν Λωραίναν εἰς τὴν Γαλλίαν, ἐτήρει
δέσμιον τὸν τῆς Λωραίνης δούκα μετὰ τῆς συ-
ζύγου του ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν πόλει Λουβέλ. Τῇ
πρώτῃ ἀπριλίου, λίαν πρωΐ, ἅμα ἀνοιχθεισῶν
τῶν πυλῶν τοῦ φρουρίου, ὁ δούξ καὶ ἡ δούκισσα
ἐξῆλθον πενιχρὰ ἐνδεδυμένοι καὶ βαστάζοντες
ἐπὶ τῶν ὤμων κοφίνους ὅπως δῆθεν ἀγοράσωσι
τροφὰς ἐκ τῆς πόλεως. Ὁ φρουρῶν στρατιώτης
τοὺς ἀφῆκε νὰ διέλθωσι· γυνὴ τις δὲ, ἀναγνω-
ρίσασα καθ' ὁδὸν τὸ ὑψηλὸν ζεῦγος, ἐδῖραμε καὶ
ἐδήλωσε τὸ μυστικὸν τρέμουσα πρὸς τὸν στρα-
τιώτην· ἀλλ' ἐκεῖνος τὴν διέκοψεν ἀποτόμως
λέγων «δὲν με ἀπατᾶς· εἶναι ἡ πρώτη ἀπριλίου.»
Ὅσον ἐκείνη ἐπέμενε, τοσοῦτον ὁ φρουρὸς ἐγέλα·
διηγῆθη ὅμως τὸ ἄκουσμα πρὸς τὸν ἀξιωματικόν.
«Oh quel joli poisson d'Avril», ἀνέκραξε καὶ
οὗτος γελῶν, σὲ ὑπέλαβεν ἡλίθιον.» Καὶ οὗτος
ὅμως, ὡσανεὶ θέλων νὰ ἀποφύγῃ πάντα ἔλεγ-
χον τοῦ συνειδότης, ἀνακοινοῦται τὸ συμβεβη-
κὸς πρὸς τὸν φρουράρχον ἱππότην Βρασσάκ.
«Μήπως ἀπώλεσας τὰς φρένας; ἠρώτησεν οὗ-
τος μετὰ βλοσυροῦ βλέμματος· σιώπα, εἰ δὲ
μὴ θὰ καταγελασθῆς ὑπ' ἀπάσης τῆς φρου-
ρᾶς.» Μετ' ὀλίγον ἔπαθεν ὁ φρουράρχος ὅ,τι
καὶ οἱ ἄλλοι δύο, παραγγέλλει δὲ τῷ ἀξιωμα-
τικῷ νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἦσαν ἐν τῷ θαλάμῳ των ὁ
δούξ καὶ ἡ δούκισσα. Ὁ ἀξιωματικὸς κρούει τὴν
θύραν καὶ ἐρωτᾷ ἐὰν ἀνέστη ἐκ τῆς κλίνης τὸ
ὑψηλὸν ζεῦγος· ὁ δὲ ὑπηρέτης εἶπε θαῖᾳ τῇ φω-
νῇ: «Πρὸς Θεοῦ, μὴ κραυγάζετε, διότι ἐξυπνίζετε
τὸν βαθέως κοιμώμενον κύριόν μου.» Οὕτω δὴ
παρῆλθον ὀκτῶ ὥραι, καθ' ἃς ὁ δούξ καὶ ἡ δού-
κισσα ἔσχον καιρὸν νὰ ὑπερβῶσι τὰ ὄρια. Ἀπε-
ρίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ λύσσα τοῦ Βρασσάκ, βε-
βαιωθέντος κατόπιν ὅτι «ἡ πρώτη ἀπριλίου τοὺς
εἶχε στείλῃ εἰς τὸν ἀπρίλιον.» Πάντες οἱ ὑπη-
ρέται καὶ θεράποντες ἐδέθησαν δι' ἀλύσεων· δὲν
εἶχον ὅμως τί νὰ ὁμολογήσωσι, διότι αὐτοὺς ὁ
δούξ οὐδενὶ ἠθέλησε νὰ φανερώσῃ τὸ ἀπόρητον
ἵνα πάντες ἐν ἀγνῇ συνειδήσει ὁμώσωσι περὶ τῆς
ἰδίας αὐτῶν ἀθωότητος.

Τῇ πρώτῃ ἀπριλίου 1805 οἱ δύο σύμβουλοι
τοῦ κράτους Regnault de Saint-Jean d'An-
gely καὶ Carion de Nisas ἔλαβον πλαστὸν ὑ-
πουργικὸν ἔγγραφον δι' οὗ ἐκελεύοντο νὰ μετα-
βῶσιν ἀνυπερθέτως εἰς Φονταίνεβλώ καὶ συνδια-
λεχθῶσι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ναπολέοντα, πρὶν
καταβῆ οὗτος ἐκ νέου εἰς Ἰταλίαν. Ὁ Regnault
ἐμίσησε ταχυδρομικὴν ἄμαξαν καὶ ἵππους καὶ
ἐφθασεν εἰς Φονταίνεβλώ ὁ Ναπολέων τῷ εἶπε
μετ' ἀδιαφορίας: «Δὲν σὲ περιέμενον.» Πλήρης
ὀργῆς ὁ πεπλανημένος κατέβαλε πᾶσαν προσπά-
θειαν πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἀσεβοῦς· ἀλλὰ, καὶ

μεθ' ὄλας τὰς ἐρεύνας τοῦ ὑπουργοῦ τῆς ἀστυ-
νομίας, οὐδὲν κατώρθωσε νὰ μάθῃ. Ὁ Nisas ἐ-
φάνη φρονιμώτερος. «Μεγαλειότατε, εἶπεν, δὲν
ἀδημονῶ ὅτι διεπαιδαγωγῆθην τῇ πρώτῃ ἀπρι-
λίου, διότι ἔσχον ἀφορμὴν νὰ προσενέγκω σοι
τὸν σεβασμὸν μου καὶ ἐν ὥρᾳ ἀσυνήθει.» Ὁ
Ναπολέων ἐμειδίασεν· ὁ δὲ Nisas πανταχοῦ δι-
ήγειρε γέλωτα ἀφηγούμενος τὸ συμβεβηκὸς.

Πέτρος ὁ μέγας ἐποίησεν ἀνάστατον πόλιν
δολόκληρον ἀρχομένου τοῦ μηνὸς ἀπριλίου. Ἐγγὺς
τῆς πρωτεύουσας συνέλεξε κρύφα ἄχυρα, ξύλα
καὶ ἄλλην καύσιμον ὕλην καὶ ἐποίησε πυρὰν ἔ-
χουσαν ἐξήκοντα ὄργυιᾶς μῆκος, τὴν ἐκύκλωσε
δὲ διὰ διπλῆς στεφάνης στρατιωτῶν καὶ χωρο-
φυλάκων. Περὶ μέσας τὰς νύκτας ἐτέθη τὸ πῦρ
καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν ἐφαίνετο ὡσανεὶ ἐκαίετο
ὅλη ἡ πρωτεύουσα. Μικροὶ καὶ μεγάλοι ἐξανα-
στάντες τοῦ ὕπνου ἔτρεχον, ἐκραύγαζον, ἐζήτησαν
ἀντίλας κ.τ.λ. Προσεγγίσαντες δὲ τελευταῖον
ἵνα σβέσωσι τὸ πῦρ ἤκουσαν παρὰ τῶν στρα-
φέντων αἴφνης ὀπλιτῶν: «Σήμερον εἶναι ἡ πρώτη
ἀπριλίου.»

Τῇ 23 μαρτίου 1798 ἀπανταχοῦ τοῦ Λονδί-
νου ἐτοιχοκollήθησαν προκηρύξεις, καὶ διὰ τῶν
ἐφημερίδων ἐπαναληφθεῖσαι, καθ' ἃς «μετὰ ὀκτῶ
ἡμέρας, καὶ δὴ καὶ περὶ τὴν μεσημβρινὴν ὥραν
ἔμελλε νὰ γίνῃ περιεργοτάτη καὶ τέως ἀθέατος
λιτανεῖα γερόντων καὶ γραιῶν, χηρῶν καὶ ἀπο-
χῆρων, ἐγγάμων καὶ διεζευγμένων ἀνδρῶν καὶ
γυναικῶν, νέων καὶ νεανίδων, παίδων καὶ κορα-
σίων, εἰς ἣν προσεκαλοῦντο οἱ πολῖται παντὸς
φύλου, τάξεως καὶ ἡλικίας.» Κατὰ τὴν τεταγ-
μένην ἡμέραν καὶ ὥραν μυριάδες λαοῦ περιέ-
μενον ἐναγωνίως ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἄλλοι δὲ πλεῖ-
στοι προέκυπτον ἐκ τῶν παραθύρων καὶ τῶν ὀ-
ροφῶν. Αἴφνης ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀναρίθμου
πληθύος ἠκούσθη στεντόρειος φωνὴ λέγουσα:
«Πρῶτη ἀπριλίου.»¹

ΧΡΟΝΟΣ

Μόνην καὶ ἀμέριστον ἰδιοκτησίαν ἔχει ὁ ἄν-
θρωπος τὸν χρόνον, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ εἶναι
ἀθέβαια. Ὁ χρόνος εἶναι τὸ ὕφασμα δι' οὗ κα-
τεσκευάσθη, ὡς εἶπέ τις, ὁ βίος ἡμῶν. Καὶ ὅμως,
ἐνῶ πρὸ παντὸς ἄλλου ἔπρεπε νὰ φειδόμεθα αὐ-
τοῦ, ἡμεῖς ἐξ ἐναντίας καταναλίσκομεν αὐτὸν
ἀφρόνως. Καὶ ἀληθῶς μὲν πάντες οἱ σοφοὶ πα-
ραγγέλλουσιν ἐκ συμφώνου τὸ «φείδου χρόνου»,
τὸ παράγγελμα ὅμως ὀλίγον εἰσ ακουέται. Ὅθεν
δυνάμεθα νὰ ἐπαναλάβωμεν μετὰ τοῦ Σενέκα
ἔ,τι ἔγραφε περὶ τῆς ἐπ' αὐτοῦ γενεᾶς, ἥτοι·
«Μέρος μὲν τοῦ βίου ἡμῶν δαπανῶμεν μὴ
πράττοντες τὸ ἀγαθόν, ἕτερον δὲ μέρος οὐδὲν
πράττοντες, καὶ τὸ ὅλον σχεδὸν πράττοντες τὰ
μὴ προσήκοντα.»